

ΣΠΗΛΑΙΟ «ΣΚΑΛΙΩΝ» ΚΑΛΥΜΝΟΥ

Α.Σ.Μ. 2019

από την

Α. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

Θέση: Βρίσκεται στη ΒΑ πηλιά του βουνού Αγκινάρα, σε απόσταση 100 μ. περίπου πριν από το χωριό «Σκάλια» και 50 μ. περίπου ψηλότερα από τον αμαξιτό δρόμο Πόθια-Σκάλια, σε υψόμετρο 60 μ. περίπου. Υπάγεται στο Δήμο Καλύμνου του Νομού Δωδεκανήσου. Αρ. Σπηλ. Μητρώου 2019.

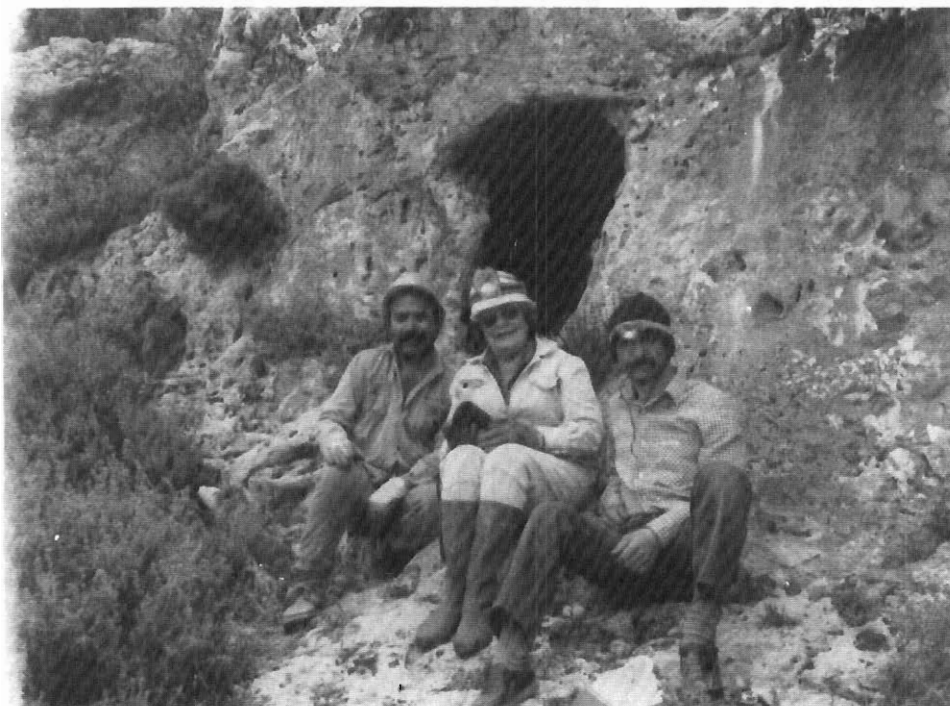
Προσπέλαση: Από τη πρωτεύουσα Πόθια, με ασφαλιτόστρωτο δρόμο 18 χιλμ., φθάνουμε κάτω ακριβώς από την είσοδο του σπηλαίου.

Περιοχή: Η περιοχή του σπηλαίου, από τον αμαξιτό δρόμο ως την είσοδό του, είναι αρκετά ανηφορική. Όμως, πάνω από την είσοδό του, αρχίζει κατακόρυφος συμπαγής ασβεστολιθικός όγκος, που εκτείνεται και προς τα δεξιά και προς τα αριστερά της εισόδου.

Ιστορικό: Το σπήλαιο ήταν γνωστό από πολλά χρόνια. Κατά την εξερεύνηση του σπηλαίου «Κεφάλας» Καλύμνου, από τα μέλη της Ε.Σ.Ε. Γ. Παναγιωτίδη και Θ. Κιτσέλη, με υπεύθυνη την Άννα Πετροχειλού το Δεκέμβριο του 1977 (ΔΕΛΤΙΟ Ε.Σ.Ε., 1979, Τομ. ΧVII: 190-193), δόθηκε η ευκαιρία στους δύο πρώτους, να επισκεφθούν το σπήλαιο «Σκαλιών» και να διαπιστώσουν τη τουριστική του αξία. Το σπήλαιο υποδείχθηκε από τον Κ.Ι. Αλαχούζο, Λυκειάρχη - Επιμελητή Αρχαιοτήτων Καλύμνου, ο οποίος τους συνόδευσε και στο εσωτερικό του. Ύστερα από πρόταση της κας Α. Πετροχειλού προς το Δ.Σ. της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας, εγκρίθηκε η διάθεση της δαπάνης μετακίνησης της Σπηλαιολογικής ομάδας για τη συστηματική εξερεύνηση και μελέτη τουριστικής αξιοποίησης του. Παράλληλα έγινε αποδεκτή από το Δήμαρχο Καλύμνου ιατρό Μ. Ζαΐρη, η πρόταση της ίδιας για κάλυψη της δαπάνης διαμονής στο νησί της εξερευνητικής ομάδας, που την αποτελούσαν οι Γ. Παναγιωτίδης, Θ. Κιτσέλης και Θ. Εμμανουηλίδης, με υπεύθυνη την Άννα Πετροχειλού. Η εξερεύνηση, χάρτογράφηση, φωτογράφηση και μελέτη τουριστικής αξιοποίησης του σπηλαίου «Σκαλιών», πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 1985.

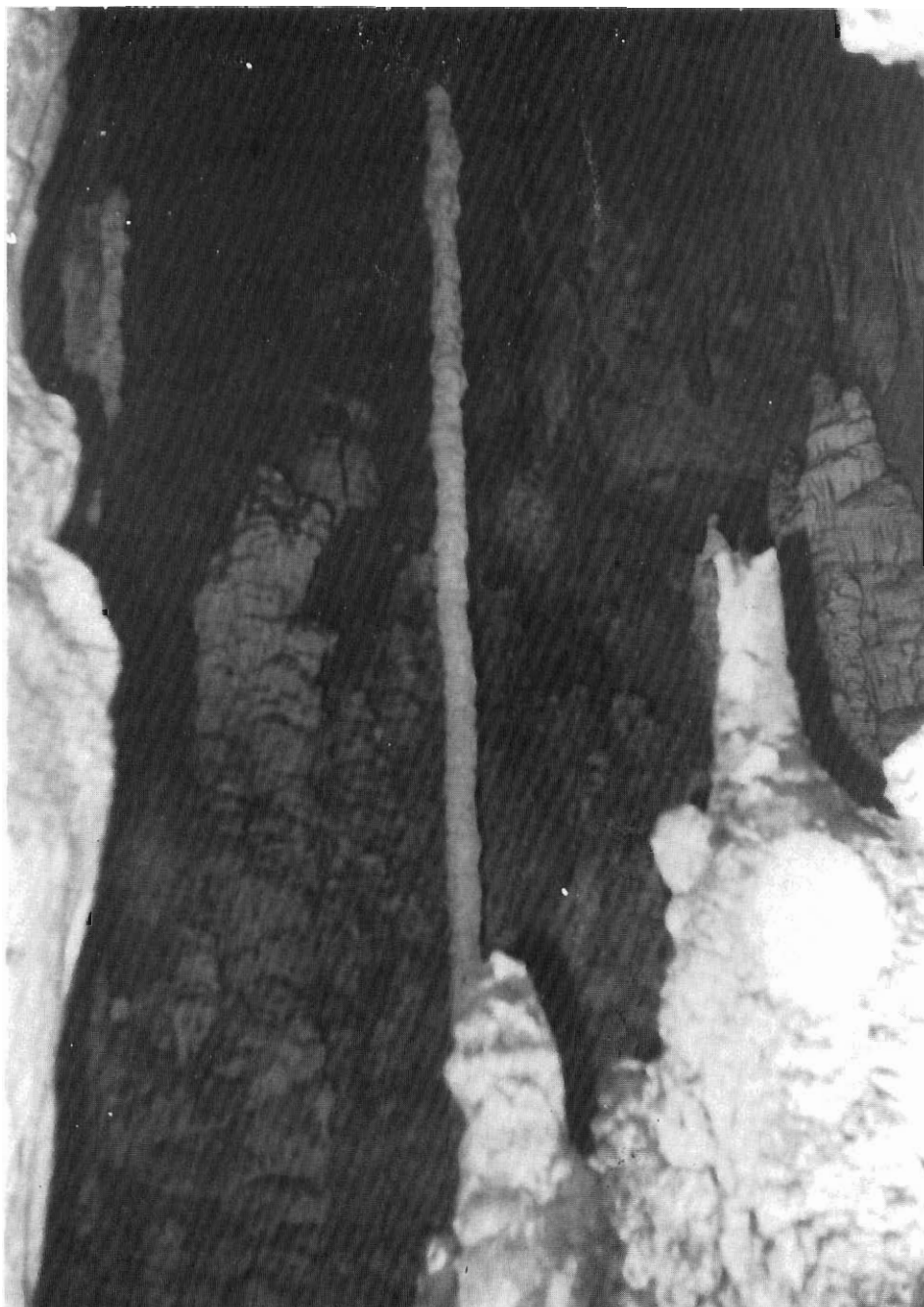
Το Σπήλαιο: Η είσοδος του σπηλαίου έχει ύψος 1,20 μ. με πλάτος 0,60 μ. Ακολουθεί κατακόρυφη πώση 8 μ. που καταλήγει σε διάδρομο με διαστάσεις 4×2-3×9 μ. (μήκος × πλάτος × ύψος). Από το τέλος του διαδρόμου αρχίζει πολύ κατηφορικός θάλαμος με διαστάσεις 4×7×5 μ. Το δάπεδο του καλύπτεται από μικρές πέτρες. Ονομάστηκε «Θάλαμος Σάρρας». Στην αρχή του αριστερού τοίχου του παραπάνω θαλάμου, διανοίγεται κατη-

*La grotte de «Skalia»-Kalymnos
par A. Petrochilou*

Σπήλαιο «Σκαλιών» Καλύμνου.

φορικός θάλαμος με διαστάσεις $9 \times 3-5,5 \times 1,7$ μ. χωρίς στολισμό και συνέχεια. Ονομάστηκε «Τυφλός Θάλαμος». Αντίθετα, ο δεύτερος – προς τα αριστερά – θάλαμος, που διανοίγεται κατά 1,50 μ. περίπου ψηλότερα από το δάπεδο – σαν εξώστης – με διαστάσεις $6 \times 4,5 \times 4$ μ., είναι πλούσια στολισμένος με λεπτές εντυπωσιακές πολύχρωμες κολώνες. Ονομάστηκε «Θάλαμος της Γέφυρας» γιατί απ' αυτόν αρχίζει η γέφυρα που καλύπτει όλο το τελευταίο τμήμα του «Θαλάμου της Σάρρας». Η γέφυρα απέχει από το δάπεδο μόλις 0,50 μ. με πάχος περισσότερο από 1 μ. και πλάτος 3 μ. περίπου. Κάτω και πάνω από τη γέφυρα έχουν αναπτυχθεί κολωνάκια και σταλαγμίτες, που εμποδίζουν τη διάβαση. Μόνο από ένα ελεύθερο κενό – προς τα αριστερά – με πλάτος 0,50 μ. είναι δυνατή έρποντας η εισχώρηση. Από το σημείο αυτό, σε κατακόρυφη πώση 4 μ., διανοίγεται ο «Θάλαμος του Καταρπού». Πήρε τ' όνομα του από τον μοναδικό στο είδος του σταλαγμίτη – σαν κατάρπη – με πάχος 0,10 μ., σ' όλο του το ύψος, που φθάνει τα 6 μ. Σ' αυτό το θάλαμο υπάρχουν συγκολλημένα στο δάπεδο λίγα οστά ζώου. Κανένα ίχνος ανθρώπου δεν βρέθηκε σ' όλο το σπήλαιο. Οι διαστάσεις του θαλάμου είναι $11 \times 10 \times 8$ μ., με αρκετά κατηφορικό δάπεδο και ωραιότερες κολώνες και σταλαγμίτες. Στο τέλος του, οριζόντια σειρά από πελώριες κολώνες, τον χωρίζουν από τον επόμενο θάλαμο, την «Εκτεταμένη Σάλα», με διαστάσεις $32 \times 54 \times 20$ μ. Αυτού του θαλάμου η οροφή έχει υποστεί μεγάλες κατακρημνήσεις. Το μαρτυρούν οι διάφοροι σε όγκο βράχοι με σταλακτίτες που βρίσκονται στο δάπεδό του. Όλο το κεντρικό τμήμα αυτού του χώρου δεν έχει σταλαγματικό στολισμό.

Ανάμεσα σε σταλαγμίτες με διάφορα σχήματα, ξεχωρίζει ο λαμπαδοειδής σταλαγμίτης «κατάρτι» με ύψος 6 μέτρα.

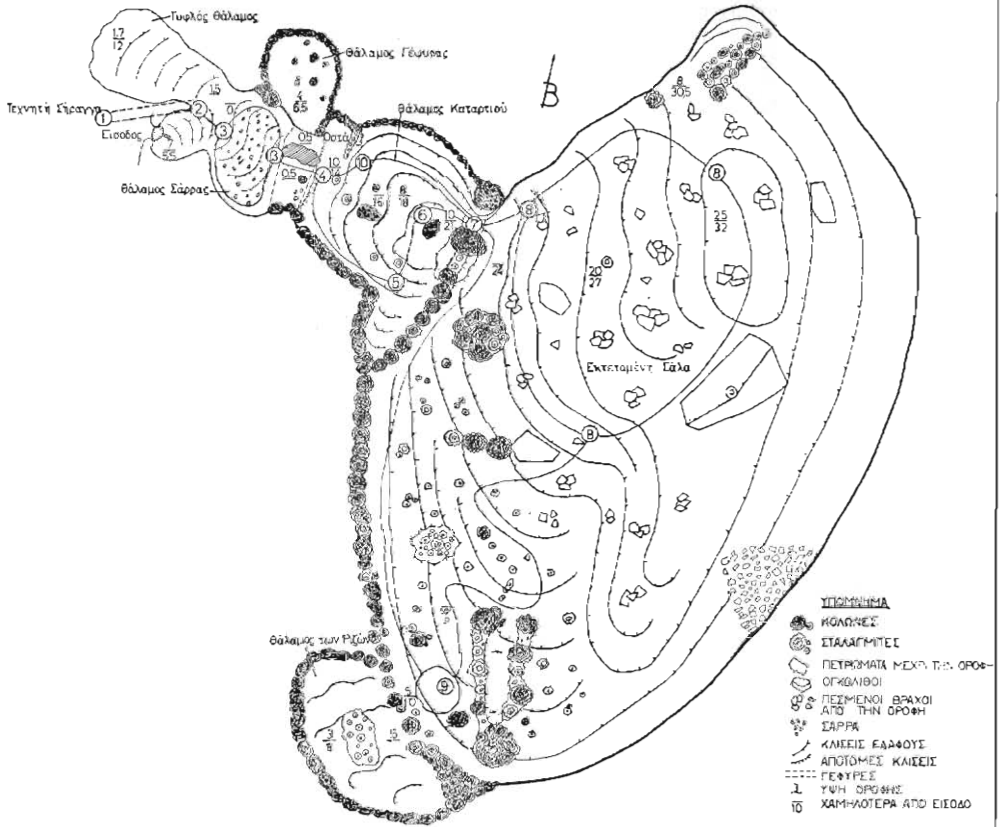

Μεγαλόπρεπες κολώνες με θαυμαστά σχήματα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 ΣΠΗΛΑΙΟ ΣΚΑΛΙΩΝ ΚΑΛΥΜΝΟΥ (Α.Σ.Μ. 2019)
 ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ: ANNA ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ-ΓΓΛΑΝΑΤΩ-ΓΩΓΩΓΗΣ - ΘΙΚΤΣΕΛΗΣ-ΘΕΜΜΑΝΟΥ-ΗΛΙΔΗΣ
 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΑΤΩΦΗΣ: ANNA ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

0 2 4 6 μ.

*Copyright
 Α.Μ.Π.*

Αντίθετα, όλοι οι τοίχοι του και τα ψηλότερα τμήματα του – κατά κύριο λόγο προς τα δεξιά – είναι καλυμμένα με σειρές από πανύψηλες εντυπωσιακές κολώνες και σταλαγματικά συγκροτήματα σε θαυμαστά συμπλέγματα.

Ο θάλαμος αυτός χαρακτηρίστηκε καταλληλότετος για διάφορες εκδηλώσεις, που θα είναι δυνατόν να παρακολουθήσουν περίπου 400 άτομα. Στο ανώτατο δεξιό τμήμα του, πίσω από σειρά επιβλητικές κολώνες, διανοίγεται ο «Θάλαμος των Ριζών» με διαστάσεις $13 \times 9 \times 3-5$ μ. Στο κέντρο του θαλάμου έχουν αναπτυχθεί μικροί σταλαγμαίτες σε υπερυψωμένη βάση, σαν νησίδα. Σ' αυτό το θάλαμο που ενδημούν νυχτερίδες – κατά εκατοντάδες – έχουν εισχωρήσει ρίζες φυτών του υπερκείμενου εδάφους και έχουν απλωθεί προς διάφορες κατευθύνσεις.

Σπηλαιογένεση: Το σπήλαιο διανοίχθηκε σε ιουρασικούς δολομιτωμένους ασβεστόλιθους από διάβρωση, κατά κύριο λόγο από τα ψηλότερα τμήματά του και συνέχισε προς τα χαμηλότερα. Τα νερά διέφυγαν από το χαμηλότερο τμήμα της «Εκτεταμένης Σάλας» προς τα χαμηλότερα συνεχώς επίπεδα, μέχρι τη τελειωτική εξαφάνισή τους. Ακολούθησε η απόσπαση ασυγκόλλητων λίθων και ογκολίθων από την οροφή της, πάλι από διάβρωση. Η σημερινή οροφή του σπηλαίου αποτελείται από συμπαγές στερεό πέτρωμα.

Διαστάσεις: Το σπήλαιο εκτείνεται από ΔΒΔ προς ΑΝΑ σε κατευθείαν γραμμή 60 μ. Το μεγαλύτερο βάθος του είναι 32 μ. Η έκταση που καλύπτει είναι $1.500 \mu^2$. Το μήκος διαβάσεων τουριστικής διαδρομής φθάνει τα 250 μ.

Κλιματολογία: Η θερμοκρασία του σπηλαίου κατά το Μάιο του 1985 ήταν 24°C . Η υγρασία του 98%.

Τουρισμός: Το σπήλαιο χαρακτηρίστηκε αξιόλογο από τουριστικής πλευράς με διεθνές ενδιαφέρον, γιατί είναι πλουσιώτατο σε στολισμό από πανύψηλες κολώνες και σταλαγματικά συγκροτήματα και – το σπουδαιότερο – υπάρχουν σταλαγμαίτες σαν κατάρτια και λαμπάδες με πάχος από 0,05-0,10μ. σε όλο τους το ύψος, που φθάνει μέχρι και 6 μ. Βρίσκεται σε περίθλητη θέση με θέα προς τη θάλασσα και πολύ κοντά σε αμαξιτό δρόμο και ακτή. Παράλληλα το νησί Κάλυμνος διαθέτει αξιόλογα σύνδρομα τουριστικά στοιχεία όπως:

1. Την αμφιθεατρικά χτισμένη πρωτεύουσα του Πόθια, που καθρεπίζεται στη θάλασσα.

2. Το θαυμάσιο δρόμο από Πόθια προς σπήλαιο, με τις δενδροστοιχίες του.

3. Το σπήλαιο Κεφάλας, που είναι αξιόλογο, σε στολισμό και το επισκέπτονται κάθε χρόνο πολλοί ξένοι και έλληνες τουρίστες.

4. Το πολύ κοντινό νησί Τένεδος με τη βυθισμένη πολιτεία.

5. Το θαυμάσιο ξηρό κλίμα του, που έχει προκαλέσει παγκόσμιο ιατρικό ενδιαφέρον κ.λ.π.

Τέλος, αν διευθετηθεί τουριστικά, θα συντελέσει στη πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη του νησιού.